

Χρονολογικά στοιχεία των Ευαγγελίων

σχετικά με τη γέννηση του 'Ιησού'

I. Εισαγωγή

Το κεντρικό πρόσωπο της επικρατούσας θρησκείας του Δυτικού Κόσμου, ο Ιησούς με το προσωνύμιο 'Χριστός' (δηλαδή 'Κεχρισμένος'), ήταν άραγε ιστορικά υπαρκτός ή ένας μύθος δημιουργημένος από ένα αρχικό κύκλο Ιουδαίων ή Ιουδαϊζόντων με κοινές ιδέες αρκούντως αιρετικές ώστε να διαφοροποιούνται από το υπόλοιπο Ιουδαϊκό έθνος;

Στην περίπτωση που είναι ιστορικά υπαρκτός, που είναι και το πιθανότερο, ποτέ δεν μπορούμε γνωρίζουμε τον βαθμό απόκλισης ανάμεσα στην περιγραφή των κειμένων που τον αφορούν (έγκυρων και απόκρυφων Ευαγγελίων και επιστολών) και την πραγματικότητα. Το πιθανότερο είναι να υπάρχει σημαντική απόκλιση, οπότε ο 'Ιησούς' τον οποίο γνωρίζουμε είναι ένα μυθικό πρόσωπο, μια προσωπικότητα που έχει διαμορφωθεί έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις απόψεις που η πρώτη κοινότητα και οι συγγραφείς της ήθελαν να περάσουν ως αληθινές. Ακόμη και έτσι όμως παρουσιάζει ενδιαφέρον το κατά πόσον η εξέταση των διαθέσιμων στοιχείων οδηγεί σε μια συνεπή εκτίμηση της ημερομηνίας ή έστω του έτους γέννησής του, καθώς και της ημερομηνία θανάτου του με την οποία είναι συναρτημένα σε μεγάλο βαθμό τα στοιχεία της γέννησής του. Όπου λοιπόν αναφέρομαι παρακάτω στον Ιησού, αναφέρομαι στον Βιβλικό 'Ιησού'.

II. Διαθέσιμα δεδομένα

Δεδομένο 1. *Ο Ιησούς γεννιέται επί βασιλείας Ηρώδου πριν την 13^η Μαρτίου του 4 π.Χ.*

Σύμφωνα με το Ευαγγέλιο του Ματθαίου, ο Ιησούς γεννήθηκε «έν ημέραις 'Ηρώδου τοῦ βασιλέως» (2:1). Κατά τον Ιώσηπο, ο Ηρώδης ο Μέγας πέθανε λίγο πριν το Πάσχα του έτους 750 από κτίσεως Ρώμης, δηλαδή το 4 π.Χ. Κατά το έτος αυτό γνωρίζουμε ότι το Εβραϊκό Πάσχα (15^η του Νισάν) έπεφτε την Πέμπτη, 12η Απριλίου. Επίσης, κατά τον Ιώσηπο, ο Ηρώδης πέθανε λίγο μετά από μια έκλειψη σελήνης, η οποία τώρα πλέον γνωρίζουμε από τους αστρονομικούς πίνακες, ότι έγινε την 13^η Μαρτίου. Από αυτά συμπεραίνουμε ότι ο Ηρώδης πέθανε μεταξύ 13^{ης} Μαρτίου και 12^{ης} Απριλίου του 4 π.Χ. Θεωρώντας λοιπόν ότι ο Ιησούς γεννήθηκε όσο ο Ηρώδης ήταν ακόμη ζωντανός, τότε γεννήθηκε πριν την 13^η Μαρτίου του 4 π.Χ.

Ο Κωνσταντίνος Χασάπης (1970) προτείνει τη μεγάλη σύνοδο των πλανητών και είναι υπέρμαχος της αστρολογικής ερμηνείας με την πολλαπλή σύνοδο των 7 τότε γνωστών πλανητών (Ερμής, Αφροδίτη, Άρης, Κρόνος, Σελήνη, Ήλιος), που ήρθαν σε σύνοδο τον Απρίλιο του 6 π.Χ. στους ζωδιακούς αστερισμούς των Ιχθύων και του Κριού. Η μεγάλη συγκέντρωση των 7 πλανητών διήρκησε από 3-6 χρόνια. Ο Κ. Χασάπης αναφέρει:

«Πράγματι, τον Απρίλιο του 6 π.Χ. συνέβη ένα εντελώς έκτακτο αστρονομικό φαινόμενο, που μπορεί να εξηγήσει πλήρως όλα όσα αφηγείται ο Ευαγγελιστής Ματθαίος, αναφορικά με τον αστέρα των Μάγων. Το φαινόμενο τούτο συνίστατο στη συγκέντρωση των «επτά πλανητών» μέσα στον αστερισμό των Ιχθύων και στη συνέχεια, τη διάβασή τους από την «ακμή των οίκων» Ιχθύος και Κριού. Η άρθρωση του φαινομένου αυτού άρχισε στις 13 Οκτωβρίου του 9 π.Χ. Η ακμή του σημειώθηκε από τις 13 ως τις 19 Απριλίου του 6 π.Χ. και το τέλος του φαινομένου σημειώθηκε στις 19 Δεκεμβρίου του 5 π.Χ.

Η μεγάλη συγκέντρωση των πλανητών του 6 π.Χ. στην ακμή των οίκων Ιχθύων και Κριού είναι πολύ σπάνιο φαινόμενο, που δεν έχει το όμοιό του σε όλη την έκταση των ιστορικών χρόνων. Είναι πράγματι, όταν το δούμε αστρολογικά, τελείως έκτακτο και εξαιρετικό φαινόμενο κι οι σημερινοί ακόμα αστρολόγοι θεωρούν αυτού του είδους τις συγκεντρώσεις ότι δηλώνουν την είσοδο της ανθρωπότητας σε μια Νέα Εποχή. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 1962, όταν κατά το Φεβρουάριο έλαβε χώρα ανάλογο φαινόμενο, όχι όμως στον οίκο των Ιχθύων, αλλά του Υδροχόου, οι αστρολόγοι το θεώρησαν ως γεγονός που προμήνυε την είσοδο και πάλι της ανθρωπότητας σε μια Νέα Εποχή. Ειδικά, όμως, η συγκέντρωση των πλανητών του 6 π.Χ., επειδή έγινε στον αστερισμό των Ιχθύων και επειδή επιπλέον όλοι οι πλανήτες μέσα σε λίγες μέρες πέρασαν ο ένας μετά τον άλλον από την καλουμένη «εαρινή ακμή», έπρεπε να σημαίνει για τους αστρολόγους των χρόνων εκείνων, την είσοδο της ανθρωπότητας στην «Εποχή της Αγάπης». Και επειδή ο αστερισμός των Ιχθύων συνδεόταν άρρηκτα με τη χώρα των Ιουδαίων, θα έπρεπε από την Ιουδαία να εξαρτηθεί η είσοδος στη Νέα Εποχή. Ειδικότερα, επειδή ο «ηγετικός» πλανήτης της συνόδου εκείνης, ο Κρόνος, συμβόλιζε το λόγο του Θεού και επειδή οι τρεις επιμέρους συνοδοί του μαζί με τον πλανήτη Δία, που συμβόλιζε το βασιλιά, σήμαιναν τη Γέννηση του Βασιλιά, που έχει θεία προέλευση, εξηγείται γιατί οι Μάγοι προέγνωσαν τη Γέννηση «του Μεγάλου Βασιλιά» στην Ιουδαία. Επιπλέον, ο πλανήτης Κρόνος θεωρείτο ως ο αστέρας προστάτης των Ιουδαίων.

Η έξοδος του πλανήτη Δία (του βασιλιά) από τον τόπο της συνόδου των πλανητών, την 6η Μαρτίου του 5 π.Χ., αστρολογικά σήμαινε την ενσάρκωση του Βασιλιά, δηλαδή τη σύλληψη Του από την Παρθένο Μαρία, όπως λέμε σήμερα, και προσδιόριζε την μετά 9 μήνες, την 6η Δεκεμβρίου του 5 π.Χ., σαν ημέρα της Γέννησης του Βασιλιά.

Εξηγείται λοιπόν, πώς οι Μάγοι έφτασαν στην Ιερουσαλήμ αμέσως μετά τη Γέννηση και πώς πρόφτασαν έτσι τον Ιησού στη Βηθλεέμ. Επειδή, 40 μέρες μετά τη Γέννηση, όπως μας πληροφορεί ο Ευαγγελιστής Λουκάς (2:39), η οικογένεια του Ιωσήφ εγκατέλειψε τη Βηθλεέμ και την Ιερουσαλήμ. Επομένως, οι Μάγοι αναχώρησαν από την πατρίδα τους λίγο χρονικό διάστημα πριν από τη Γέννηση, κατευθυνόμενοι «από ανατολάς», όπως μας πληροφορεί ο Ματθαίος (2:1), στην Ιουδαία, που βρίσκεται προς δυσμάς. Αλλά, από τις 2 Αυγούστου του 5 π.Χ. και ο «ηγετικός» πλανήτης του φαινομένου της μεγάλης συνόδου κινιόταν κι αυτός από ανατολή προς δύση. Εξηγείται, λοιπόν, γιατί λέγεται από το Ματθαίο ότι «το αστέρι προπορευόταν από αυτούς» (2:9). Το καταπληκτικό είναι ότι πράγματι στις 19 Δεκεμβρίου του 5 π.Χ., δηλαδή 13 μέρες μετά τη Γέννηση που προέβλεψαν οι Μάγοι, ο πλανήτης Κρόνος «στάθηκε», όπως λέει και ο Ματθαίος (2:9). «Στάθηκε», όταν οι Μάγοι έφτασαν στη Βηθλεέμ «όπου ήταν το παιδί» (2:9).

Η στάση αυτή του Κρόνου, που σήμαινε τη λήξη του μεγάλου φαινομένου της συνόδου των πλανητών, καθορίζει σαν ημερομηνία της προσκύνησης των μάγων τη 19η Δεκεμβρίου του 5 π.Χ. Είναι δε χαρακτηριστικό ότι και ο Αθηνών Μελέτιος, χωρίς να οδηγείται από τα αστρονομικά αυτά δεδομένα, καθόρισε ότι η προσκύνηση έλαβε χώρα 13 μέρες μετά τη Γέννηση».

Η ακμή του αστρονομικού φαινομένου τον Απρίλιο του 6 π.Χ. είναι σε απόλυτη συνέπεια με τα λεγόμενα στο κατά Ματθαίον ευαγγέλιο:

Ματθ. 2: 7 Τότε Ἡρώδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους ἠκρίβωσε παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος... 16 Τότε Ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνείλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὀρίοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων.

Ο Ηρώδης πληροφορήθηκε από τους Μάγους τον ακριβή χρόνο κορύφωσης του αστρονομικού φαινομένου που έδειχνε τη γέννηση ενός νέου βασιλιά και υπονοείται ότι έλαβε χώρα 2 χρόνια πριν, εφόσον έδωσε μετά εντολή να σκοτωθούν όλα τα παιδιά μέχρι 2 ετών. Αν η συνάντηση του με τους Μάγους έγινε στις αρχές του 4 π.Χ. τότε το φαινόμενο είχε κορυφωθεί το 6 π.Χ., όπως δείχνει και η μελέτη του Χασάπη.

Η εξαιρετική αυτή σύμπτωση αστρονομικών παρατηρήσεων που ήταν σίγουρα σε θέση να κάνουν οι έμπειροι αστρονόμοι 'Μάγοι' από τη Βαβυλωνία σε συνδυασμό με τις αστρολογικές συμβολικές αναφορές τους, τις οποίες πολύ πιθανόν να συμμερίζονταν, καθιστά τη θεωρία του Χασάπη για την ημερομηνία γέννησης του Ιησού εξαιρετικά εμπνευσμένη και κατά τη γνώμη μου πολύ πιθανή. Μόνο ένας λόγιος που να είναι ταυτόχρονα επιστήμονας αλλά και γνώστης της ιστορίας της αστρολογίας σαν τον Χασάπη θα μπορούσε να 'μπει στο μυαλό' των Μάγων της μακρινής εκείνης εποχής, που αποφάσισαν να κάνουν μια τόσο χρονοβόρα και παρακινδυνευμένη επιχείρηση.

Δεδομένο 2. *Ο Ιωσήφ με την έγκυο Μαρία οδεύουν προς τη Βηθλέεμ, όπου θα γεννηθεί ο Ιησούς, κατά την απογραφή του Κυρηνίου (Quirinius)*

Σύμφωνα με τον Λουκά, ο Ιωσήφ με την έγκυο Μαρία αναγκάζονται να μετακινηθούν στη Βηθλέεμ λόγω μιας αυτοκρατορικής απογραφής, επί κυβερνήτη Κυρηνίου της Συρίας και στο πλαίσιο αυτό γεννιέται ο Ιησούς

Σχετικό χωρίο:

Λουκ. 2:1 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. 2 αὕτη ἡ ἀπογραφή πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου. 3 καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. 4 ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρέτ εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς πόλιν Δαυῖδ, ἣτις καλεῖται Βηθλεὲμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυῖδ, 5 ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ μεμνηστευμένῃ αὐτῷ γυναικί, οὔσῃ ἐγκύῳ.

Αυτό είναι το πιο αδύναμο χωρίο των χρονολογικών στοιχείων που αφορούν τον Ιησού, που καταγράφονται στα ευαγγέλια. Είναι βεβαιότατα λανθασμένο για τους εξής λόγους:

(α) Δεν υπάρχει πουθενά καταγραμμένη μια τέτοια απογραφή. Επίσης δεν υπάρχει καμία οργανωμένη από τον Αύγουστο απογραφή κλίμακας της Αυτοκρατορίας.

(β) Κατά την περίοδο της βασιλείας του Ηρώδη του Μεγάλου, που αποτελεί ισχυρότατο δεδομένο για τη γέννηση του Ιησού δεν είναι ο Quirinius κυβερνήτης της Συρίας αλλά ο Varus. Ο Quirinius γίνεται κυβερνήτης της Συρίας 10 χρόνια μετά το θάνατο του Ηρώδη.

(γ) Καμία Ρωμαϊκή απογραφή δεν θα ανάγκαζε τον Ιωσήφ να πολιτογραφηθεί στη υποτιθέμενη πόλη των προγόνων του Βηθλεέμ, αλλά σε κάποια πόλη της Γαλιλαίας στην οποία θα υπάγετο φορολογικά.

(δ) Οι Ρωμαϊκές απογραφές δεν διεξάγονταν στα τοπικά βασίλεια, όπως του Ηρώδη

Ακόμη και όσοι επιχειρούν να περισώσουν την αλήθεια αυτού του στοιχείου, λέγοντας ότι ο Quirinius είχε κάποια άλλη δικαιοδοσία τότε στη Συρία και όχι αυτή του κυβερνήτη και ότι όντως προκήρυξε την απογραφή κατ' εντολή του Αυγούστου, τοποθετούν το γεγονός στα χρόνια του Ηρώδη, άρα δεν προσθέτουν κάποια ακόμη χρήσιμη ανεξάρτητη πληροφορία, πέραν του Δεδομένου 1. Αυτό το δεδομένο λοιπόν δεν θα το λάβουμε καθόλου υπόψη.

Δεδομένο 3. *Ο Ιησούς είναι περίπου 30 ετών κατά την Βάπτισή του που συμπίπτει με το 15^ο έτος της ηγεμονίας του Τιβέριου*

Ο Λουκάς δίνει ένα πολύτιμο χρονολογικό στοιχείο της ζωής του Ιησού, σχετικά με τη Βάπτισή του, η οποία, όπως λέει, συμβαίνει κατά το 15^ο έτος της ηγεμονίας του Τιβέριου, ενώ ο Ιησούς είναι περίπου 30 ετών

Στο σημείο αυτό έχουν πολλά ειπωθεί για την ταυτοποίηση του 15^{ου} έτους της ηγεμονίας του Τιβέριου που σύμφωνα με αυτό το χωρίο συμπίπτει με το 30^ο περίπου έτος της ηλικίας του Ιησού. Τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά όσο φαίνονται.

Σχετικό χωρίο:

Λουκ. 3:1 Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος, 2 ἐπ' ἀρχιερέως Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ρῆμα Θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, 3 καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

Λουκ. 3:21 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου ἀνεψχθῆναι τὸν οὐρανὸν ... 23 Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος

Παραδοχή 3.1. *Το 15ο έτος της ηγεμονίας του Τιβέριου μετράται από τον θάνατο του Αυγούστου, συνεπώς είναι το 28-29 μ.Χ.*

Η Σύγκλητος επικυρώνει την 18^η Σεπτεμβρίου του έτους 14 μ.Χ την ηγεμονία του Τιβέριου ως princeps (πρώτου πολίτη) μετά τον θάνατο του αυτοκράτορα Αυγούστου. Αυτό είναι το τυπικό σημείο έναρξης της απόλυτης ηγεμονίας του Τιβέριου.

Σε μια τέτοια περίπτωση το 15^ο έτος της βασιλείας του, συμπεριλαμβανομένου του 14 μ.Χ. εκτείνεται στη διετία 28-29 μ.Χ. Κάτι τέτοιο όμως έχει ως συνέπεια τη γέννηση του Ιησού κατά τη διετία 2-1 π.Χ., που έρχεται σε σύγκρουση με το κατ' εξοχήν βásiμο Δεδομένο 1.

Ξεκινά όμως ουσιαστικά η ηγεμονία του με τον θάνατο του Αυγούστου; Η απάντηση είναι μάλλον αρνητική.

Παραδοχή 3.2. Το 15ο έτος της ηγεμονίας του Τιβέριου μετράται από την ανακήρυξη του Τιβέριου από τον Αύγουστο ως co-princeps, συνεπώς είναι το 27 μ.Χ.

Η περιγραφή του Λουκά που έχει σαν σημείο αναφοράς την έναρξη της ηγεμονίας του Τιβέριου μπορεί κάλλιστα να είναι περισσότερο πραγματιστική παρά τυπικά ακριβής. Μπορεί να μην θεωρούσε ως έναρξη την τυπική του αναγνώριση από την Σύγκλητο αλλά την παραχώρηση όλων των εξουσιών από τον πατέρα του σε εκείνον τον θετό γιο του, μετά την επιστροφή του στη Ρώμη και τον θρίαμβό του τον Οκτώβριο του 12 μ.Χ. Έχουμε όντως τη μαρτυρία ότι ο Τιβέριος έγινε 'co-princeps', με ίσες εξουσίες με αυτές του Αυγούστου, εφ' όλων των Ρωμαϊκών επαρχιών, συμπεριλαμβανομένης και της Ιουδαίας, πριν τον θάνατο του Αυγούστου (Princeps civitatis / Πρώτος Πολίτης ήταν ο επίσημος τίτλος των Ρωμαίων Αυτοκρατόρων).

Ο ιστορικός Σουητόνιος (Suetonius) γράφει σχετικά:

«Δυο χρόνια μετά επέστρεψε (ο Τιβέριος) από τη Γερμανία και γιόρτασε τον θρίαμβό του (για τις νίκες του στη Γερμανία και την Παννονία)... Αφού οι ύπατοι συνέταξαν ένα νόμο για να ψηφιστεί αμέσως μετά, σύμφωνα με τον οποίο θα κυβερνούσε εις το εξής τις επαρχίες μαζί με τον Αύγουστο και θα οργάνωνε τις απογραφές, έφυγε για το Ιλλυρικόν πάνω στην ολοκλήρωση των 'λαμπρών τελετών'. Επανεκλήθη όμως αμέσως στη Ρώμη και βρήκε τον Αύγουστο βαριά άρρωστο αλλά ακόμη ζώντα, και πέρασε μια ολόκληρη μέρα μαζί του ιδιωτικά» (Augustus 97:1; Tiberius 20–21), online at <https://sourcebooks.fordham.edu/ancient/suet-tiberius-rolfe.asp>).

Παρόμοια, σύμφωνα με τον Velleius Paterculus (2.121.1–2), ένα στρατιώτη που υπηρέτησε υπό τον Τιβέριο:

«Αφότου κατέστειλε τις εχθρικές δυνάμεις με τις εκστρατείες του σε ξηρά και θάλασσα, αφού ολοκλήρωσε το δύσκολο έργο του στη Γαλατία και αφού τακτοποίησε μάλλον μέσω περιορισμών παρά τιμωρώντας τις διαφωνίες που είχαν προκύψει μεταξύ των Βιεννέζων, μετά από απαίτηση του πατέρα του (του Αυγούστου) αποφασίστηκε από τη Σύγκλητο και τον Ρωμαϊκό λαό να έχει σε όλες τις επαρχίες και τους στρατούς εξουσία ίση με τη δική του. Διότι θα ήταν ανακόλουθο να μην έχει δικαιοδοσία στις επαρχίες τις οποίες είχε υπερασπιστεί και αυτός που κατεξοχήν πρόσφερε βοήθεια να μην είναι ίσος στις τιμές μεταξύ των νικητών. Με την επιστροφή του στην πόλη γιόρτασε τον θρίαμβό του επί των Πανοννίων και των Δαλματών, καθυστερημένα, λόγω της διαδοχής των συνεχών πολέμων».

Ενώ και τα δυο κείμενα συμφωνούν ότι ο Τιβέριος απέκτησε όντως ίση εξουσία με τον Αύγουστο στις επαρχίες πριν από τον θάνατο του Αυγούστου, είναι ασαφές πότε συνέβη αυτό. Κατά τον Paterculus, φαίνεται, εκ πρώτης όψεως ότι απέκτησε την εξουσία του co-princeps κατά διαταγή του Αυγούστου, ο θρίαμβός του όμως έλαβε χώρα αργότερα, καθώς

σύμφωνα με την επιγραφή Fasti Praenestini (http://www.attalus.org/docs/cil/add_8.html), «ο Τιβέριος ανέβηκε στο άρμα του θρίαμβου από το Ιλλυρικόν», την 23^η Οκτωβρίου του 12 μ.Χ. Συνεπώς έλαβε την εξουσία του co-princeps το 12 μ.Χ. Από την άλλη, θα μπορούσε να είναι ο τρόπος γραφής του Paternus τέτοιος, ώστε να παρουσιάζει πρώτα την μεγάλη εικόνα και ύστερα να παρουσιάζει ως προσθήκη την παρατήρηση ότι «μετά την επιστροφή του στην πόλη μετά από τις πολεμικές του εκστρατείες γιόρτασε τον θρίαμβό του». Σε μια τέτοια περίπτωση η απόδοση σε αυτόν της εξουσίας του co-princeps θα ακολούθησε λίγο αργότερα, όντας σε συμφωνία με τον Σουητώνιο. Άλλωστε μια τέτοια τιμή απεριόριστης εξουσίας πάνω στην Αυτοκρατορία είναι πιο εύλογο να μην του αποδόθηκε απουσία του, παρά μόνο παρουσία του, με επευφημίες του λαού και της Συγκλήτου, μετά την επιστροφή του στη Ρώμη.

Συνολικά οι περισσότεροι λοιπόν μελετητές ακολουθούν τη χρονική γραμμή του Σουητώνιου, τοποθετώντας τον θρίαμβο του Τιβέριου τον Οκτώβριο του 12 μ.Χ., την απόδοση της εξουσίας του co-princeps στο πρώτο μισό του 13 μ.Χ. και την διεξαγωγή των 'λαμπρών τελετών' το δεύτερο μισό του 13 μ.Χ. Τότε στην αρχή του 14 μ.Χ. έκανε τελικά το ταξίδι στο Ιλλυρικόν, ακολουθούμενο από την επανάκλησή του λόγω της τελικής ασθένειας του Αυγούστου. Ο καθολικά αποδεκτός λόγιος Theodor Mommsen, όπως αναφέρεται στην «A History of Rome under the Emperors» (online at <https://web.archive.org/web/20110930110717/https://www.scribd.com/doc/42999229/A-History-of-Rome-Under-the-Emperors>), υποστηρίζει ότι «κάποιους μήνες πριν τον θάνατο του Αυγούστου, οι ίδιες εξουσίες που ανήκαν στον Αυτοκράτορα αποδόθηκαν και σε αυτόν σε όλες τις επαρχίες». Βέβαια η έκφραση «κάποιους μήνες» υποδηλώνει μια περίοδο μικρότερη του έτους, καθιστώντας κάθε ημερομηνία εντός του 12 μ.Χ. πολύ πρώιμη.

Λαμβάνοντας όμως υπόψη και τον πραγματισμό του Λουκά, θα μπορούσαμε τελικά να θεωρήσουμε ως κατά Λουκά 'πρώτο έτος' του Τιβέριου τις αρχές του 13 μ.Χ. ακόμη και αν δεν είχε ακόμη παραχωρηθεί τυπικά η εξουσία co-princeps από τον Αύγουστο. Με αυτή τη λογική, με περιεκτική ερμηνεία της έκφρασης '15^ο έτος', αυτό είναι το 27 μ.Χ., το έτος κατά το οποίο ο Ιωάννης ο Βαπτιστής τελεί τις τελετές βάπτισης στον Ιορδάνη, όπου τον συναντά ο Ιησούς, όντας περίπου 30ετής.

Από αυτά τα δυο στοιχεία μπορούμε πλέον να εκτιμήσουμε τόσο το έτος της γέννησης όσο και το έτος θανάτου του Ιησού.

Όντας περίπου 30 ετών κατά το 27 μ.Χ. και λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός του ελλείποντος έτους 0, ο Ιησούς γεννιέται το 4 π.Χ. και συνεκτιμώντας τα όσα είπαμε περί της Βασιλείας του Ηρώδη πριν την 13^η Μαρτίου του 4 π.Χ. Αυτό μάλιστα το 'περίπου' μας επιτρέπει να θεωρήσουμε ότι η γέννηση θα μπορούσε να συμβεί περί το τέλος του 5 π.Χ. με αρχές του 4 π.Χ., οπότε η πιθανή ημερομηνία έρχεται σε συμφωνία και με την εκτίμηση του Χασάπη, που είδαμε αναλυτικά στην ανάπτυξη του Δεδομένου 1, ως πιθανότερη ημερομηνία γεννήσεως την '6^η Δεκεμβρίου του 5 π.Χ.'

Βιβλιογραφία

<http://www.biblearchaeology.org/post/2018/05/30/What-was-the-e2809cFifteenth-Year-of-Tiberiuse2809d.aspx#Article>

<http://www.biblefragrances.com/studies/tiberius.html>

<https://www.biblicalarchaeology.org/daily/people-cultures-in-the-bible/jesus-historical-jesus/did-jesus-exist/>

<https://www.biblicalarchaeology.org/daily/people-cultures-in-the-bible/jesus-historical-jesus/was-jesus-last-supper-a-seder/>

<http://www.biblearchaeology.org/post/2009/11/01/Once-More-Quiriniuss-Census.aspx>

<http://www.mystica.gr/star.htm>

http://history-pages.blogspot.com/2008/12/blog-post_28.html

<http://www.ncregister.com/blog/jimmy-akin/the-crucifixion-wednesday-or-friday>

<https://www.britannica.com/biography/Saint-Paul-the-Apostle>

<https://www.biblicalarchaeology.org/daily/people-cultures-in-the-bible/people-in-the-bible/the-quest-for-the-historical-paul/>

<http://www.biblearchaeology.org/www.biblearchaeology.org/post/2018/03/26/How-Acts-and-Galatians-Indicate-the-Date-of-the-Crucifixion.aspx>

<https://www.johnpratt.com/items/docs/newton.html>

<https://www.johnpratt.com/items/docs/herod/herod.html>

Martin, Ernest, *The Birth of Christ Recalculated* (Pasadena, CA: FBR Publications, 1980), summarized in Mosley, John, *The Christmas Star* (Los Angeles: Griffith Observatory, 1987), and "When Was That Christmas Star?", *The Griffith Observer*, Dec. 1980, pp 2-9. See also *The Planetarian* 9.2, 6-9; 10.1, 14-16; 10.3, 20-23; 11.4, 4-6, and *Chronos, Kairos, Christos* (Winona Lake: Eisenbrauns, 1989).